

Kiöfzetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.

Nyiltér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfzetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Munkásjavaslatok.

Debreczen, okt. 19.

Mint az egyes láncszemek összesége, erős, széttephetetlen egész alkot, épen úgy az egyes intézmények egymásba fonódó gyűrűi képezik a társadalom erős, felbontathatlan egységét. Szokássá vált nálunk panaszkodni arról, hogy nincs oly társadalmunk, melynek részei szerves egészszé olvadtak volna össze, hanem csak egyes részei vannak, melyek között a kapcsolat hiányzik s hogy ennek hiányában a magyar társadalom erőtlensége nagy és nehéz feladatok megoldására gyöngé. Bár a panasz bizonyos tekintetben alaposnak tűnik fel, nem osztozunk azon felfogásban, hogy a magyar társadalom minden egység hiányában szenvedne, s hogy oly tehetetlen volna, mint azt szakértők és avatatlanok a sajtóban és a közélet egyéb terén hangoztatni szeretik.

A magyar faj államalkotó és államfenntartó ereje nem merült ki azokban a küzdelmekben és megpróbáltatásokban, melyek a hatvanhetes államjogi kapcsolat létesítése óta folytonosan igénybe vették

erejét, sőt azt mondhatjuk, hogy az a három évtized, mely a magyar társadalom teljes átalakulására vezetett, oly hatalmas erőnek lételet sejteti, mely teljes garanciát képez a jövőre nézve.

Nincs tehát semmi szükség arra, hogy a magyar sajtó szüntelen a társadalom gyöngeségét, sőt tehetetlenségét hirdesse. Mert az a tehetetlennek hirdetett társadalom alkotta meg az Erdélyi Magyar Közmivelősi Egyesület nagyszabású intézményét, ez a gyöngeséggel vádolt társadalom volt az, mely nemes felbuzdulásával egy félszázadnál kevesebb idő alatt magyar képzőművészetet hozott létre, mely kivívta elismerését a népek nagy erőmértéke, a párisi világkiállítás alkalmával. És még több ily pregnans bizonyítékot lehetne könnyű szerrel felhozunk, melyek mind a sokat ócsárolt magyar társadalom erejét bizonyítják. Egyelőre azonban maradjunk meg annál, hogy ha az annyira kívánatos egység hiányzik is, az erő még nem veszett ki a magyar társadalomból és bár elismerjük, hogy ennek tevékenységéből hiányzik azon elevenség, mely a kulturnépek

ezivilizációját jellemzi, még sem lehet szemet hunynunk azon tény igazsága előtt, hogy valahányszor a magyar faj erősítéséről van szó, ez a társadalom, mely különben hajlandó a kényelemre, a contemplálásra, egyszerre aktiv lesz és fényesen bizonyítja hatalmát és képességét.

A társadalom ezen kívánatos egységének utait egyenetlik azon törvényjavaslatok, melyek az újabb időben közgazdaságunk bajait a munkásosztály érdekeinek ápolása útján kívánják megorvosolni. A munkásosztály helyzetének javítása, a szocializmus elleni legbiztosabb ellenszerül alkalmaztatott a nagy európai kulturálmok törvényhozásában. A mely társadalomban a munkásnép helyzete kedvező, ott biztosra vehetjük, hogy a többi társadalmi osztályok között is megvan az összhang, megvan az együttműködés által előidézett egyensúly.

A munkás a társadalmi osztályalakulás egyik legfontosabb tényezője, mert a munkás első sorban emberi egyén, társadalmi faktor s csak másodsorban termelő, üzletember. A munka mennyisége és

TÁRCZA

Jelenés.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —

Ita: Füssyné Huszár Amália.

A betlenfalvi öreg grófné igen vallásos asszony hírében állott, a környéken valóságilag szentnek tartották. Alló tizenöt esztendőig ette az özvegyi kenyereket, a mi bizony egy méltóságos asszonynak is keserű falat! Ezalatt gyakran eljárógatott a ezimeres család kriptához, minden istenadta hamvazó szerdán meghamvazkodott és a napi misét el nem mulasztotta volna a világot sem. Külön padja volt a templomban egy homályos melléköltár előtt.

Azelőtt minden tekintetben felvilágosodott, korbelt asszony volt, de hogy a fényes Sodomából falusi birtokára költözött az ura koporsója után, öregségére a magánosság, templomozás, imádság babonássá, bigottá tette. Kicsi hija, hogy bucsura is el nem járt — mezitláb, énekelve, mint a falubeli emberek.

*

Zug az orgona, száll az ének, gomolyog a tömjénfüst a betlenfalvi katolikus templomban. Örökmécs pislog az oltár előtt, a fehér viaszgyertyák sárga fénye ajtatos hívő arczára esik. Ott ül az öreg grófné is szokott helyén, az ő barna, egyszerű padjában. Föl sem tekint aranykapesos, fekete könyvéből. Ősz haja csillog, mint az ezüst, a mint a színes üvegtáblákon itt-ott besűrödik a napsugár.

Az emberek nem igen háborgatják, nem mer hozzá közelíteni senki, csak mesziről csodálják a szent asszonyt. Az pedig

csak nézi a fekete könyvben a fehér lapokat, fehér lapokon a fekete betűket, szent fekete sorokat. Imádkozik buzgón, áhitattal. Isten tudja, mit köszön? A rengeteg vagyont, csillogó gyémántokat-e vagy a betlenfalviak rajongó szeretetét?...

Elhallgat az orgona, mélységes csend lesz a templomban, azután esőngetés. Ur-felmutatás következik. Meghajlik minden térd, minden fő: „Uram, nem vagyok méltó!”

A grófné is lehajtottá ősz fejét. Hanem egyszerre csakmintha varázsütés érte volna, úgy kapta újra fel. En édes Istenem, vajjon nem álmodik-e? Vajjon nem csak egy gyönyörűség szép álom-e, hogy most két fehér angyal áll előtte? Omlós, hófehér ruha fedí szellemtesteket, hajuk, szárnyuk csillogó, aranyos, mintha csak a menyország-ból épen most szállottak volna alá. S mintha csak egy pillanatra nyitva maradt volna utánuk a menyország ajtaja, egész sugárkéve özönlött be az ablakon, úgy hogy valósággal fényesség szállotta meg őket.

A grófné megdörzsölte szeméit és széjjel nézett. Nem, nem lehet! Álom itt minden! A síró orgona, ajtatos gyülekezet, pislogó örökmécs — mind-mind csak egy gyönyörű szép álom! S mindenkifölött az a két mennyei alak, aki előtte áll!

De még se pusztá álom, nem vízió, hiszen ha ki merné nyujtani remegő kezeit, megfoghatná az angyalok fehér ruháját, de meg hiszen meg is szólal az egyik zengzetes, égi hangon: „Jól megjegyezd magadnak ezt a napot! Mától számítva kerek hat hétre az Ur Jézus Krisztus leszáll a te szerény hajlékodbá! nálad fog vacsorázni a tizenkét apostollal együtt! Ha meg nem

örzöd jól e titkot, megvonja kegyelmét tőled az Ur!”

Meglepetéséből, bámulatából alig ocsudott fel az ősz matróna, már eltűnt a jelenés!...

*

Akkortájt történt, hogy infanterist Muresaniu rapportra ment az ezredeshez. Muresaniu Gávis bigott hegyi oláh, a ki vallásbuzgóságából a füvet is megenné, az ezredes törülmetszett magyar katona, a kit azért rendelték arra a vidékre, hogy ránczba szedje „Traján nemes utódait”, a mundérba bujtatott boeskoros vadakat, a kiknél ma is nagy szerepet játszik a baíta, meg a kés!...

Hosszu orral jött Muresaniu az ezredestől kifelé. Meg is bánta már, hogy bement, eredménye úgy se lesz az ő rapportjának! Nemesak, hogy az őjfői őrségről el nem engedik, hanem az ezredes ráadásul úgy összeszidta, hogy még hetven esztendő korában is a szájában lesz az ize! Mormogott is magában valamit, olyanformát, hogy: „Cine mintye!” Bizony nem jó lett volna, ha véletlenül meghallja az ezredes!

A főhadnagy szembe jött rá a lépesőn. Ugyancsak esőrgette a kardját, Muresaniu Gávis mégis alig vette észre. Ugy el volt keseredve, úgy elgondolkozott a maga baján!

Valósággal elfutotta a keserűség, meg a méreg, ha eszébe jutott, milyen hűségesen megigérte, még meg is esküdött rá a grófné szakácsnéjának, hogy el nem mondja senkinek a szent titkot, ha már olyan szigorú tilalom van rá! Ugyis olyan félve mondta el szegény, milyen nagy ünnepségre készülnek a kastélyban és a mi fő, kiknek a számára süt, főz már három napja!?

hatályossága a társadalmi gazdaság egyik legfontosabb részét képezi. A munka tiszteletben tartása a helyes társadalmi beosztás egyik legbiztosabb ismérvét képezi. A munka tiszteletben tartása végett azonban oly törvényekre van szükség, melyek által a munka gyümölcsének élvezete, a munka védelme biztosítva van. Azért a munka ott a legsikeresebb, hol a jogintézmények a munkást kellő védelemben részesítik. A hol a törvények igazságtalanok és a társadalom egyik vagy másik részének egyoldalú kedvezményeket biztosít, ott a szenvedő rész az erőszakban keresi boldogulásának feltételeit s a társadalom hanyatlik.

A Széll Kálmán miniszterelnöksége alatti kormányt ily eszmék vezették, midőn a magyar munkásosztály helyzetének javítására oly törvények hozatalát vette észbe, melyek hivatva vannak társadalmunk ezen fontos tényezőjét életképesse tenni, a szocializmus terjedésének gátat vetni s a kivándorlást megakadályozni.

A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnapelőtt tartott ülésében tárgyalta a termelők és dohánykertészek közötti jogviszony szabályozásáról, valamint az erdőmunkásokról szóló két törvényjavaslatot. Ez a két törvényjavaslat egy fontos lépés a munkások jövő helyzetének javítására s a szocialis izgatások megszüntetésére s Darányi Ignác földmívelési és Plósz Sándor igazságügyminiszterek politikai bölcsességének bizonyosságai.

E törvények a munka szabad-

ságát biztosítják s megmentik a munkást a kizsákmányoltatás veszélyétől. A munka szabadsága a gazdasági életnek leghatalmasabb rugója. Csak a munka szabadsága mellett alakulhatnak s egyesíthetők az összes gazdasági tényezők oly módon, hogy a termelés a legnagyobb tökéletességet érje el. Ha ellenben a munka érvényesülésének csak a legesekélyebb akadály áll is útjában, ott az eredmény teljessége már hiányzik. Ez a szabadság szükségképi folyamánya az egyéni szabadságnak s feltétele annak, hogy mindenki önmagában találja fel boldogulásának forrását.

Üdvözljük a földmívelési és az igazságügyi minisztert ez új alkotásokért. A munkáskérdés megoldása rejlik e törvényjavaslatokban s a képviselőház bizonyára sietni fog, hogy a kormányt törekvéseiben támogassa s a törvényjavaslatok mielőbb törvényekké válnak s elősegítendik a magyar társadalom megerősödését.

A képviselőház f. hó 22-én, héttől délelőtt 10 órakor ülést tart. Napirendre a termelők és dohánykertészek közötti jogviszonyok szabályozásáról és az erdőmunkásokról szóló törvényjavaslatokat, a magyar királyi központi statisztikai hivatalnak 1901. évi munkatervéről szóló jelentését, végre a kovácsháza-kupa-pusztai keskenyvágyú vasutnak a kovácsháza csabai helyi érdekű vasut kiegészítő részét képező teheráruszállító szárnyvonalként történt engedélyezéséről, a magyar északnyugati helyi érdekű vasut kuttibrocskó országhatárszéli vonal részére eső tényleges építési és üzletberendezési tőkének felemelése és ezzel kapcsolatosan egyes építési és üzletberendezési feltételek módo-

sításáról; a szentlőrinc-szlatina nasiezi helyi érdekű vasut drávaparti átrakódó állomásának s az ahhoz vezető teherzállító-szárnyvonalként engedélyezéséről szóló miniszteri jelentések tárgyában és végre a vinkovce-zupanje-szavaparti helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló jelentéseket tüzték ki.

A szarvasi mandátum. A gróf Csáky Albin lemondásával megüresedett szarvasi kerület november 5-én választja országgyűlési képviselőjét. A kerület szabadelvűpártja gróf Bolza Gézát, Csáky Albin sógorát jelölte képviselőnek. Gróf Bolza a jelöltséget elfogadta.

A szolnoki példa.

Debreczen, október 19.

A szolnoki szabadelvű párt jó példával jár elől az országban. Kimondotta, hogy a közelgő képviselőválasztások megkövetelik a párttól, hogy szervezkedjék és akcióba lépjen. A szolnoki szabadelvű párt ezen határozata teljesen indokolt és időszerű. A korteskedés ugyan nem lesz többé alkotmányos eszköz a képviselők megválasztásánál, mindamelllett kétségtelen, hogy alkotmányos választás előzetes pártszervezkedés és életteljes akció nélkül nem képzelhető. A dinom dónom helyét felváltja a tanácskozások, az értekezések és népgyűlések korszaka. Mert a jog, törvény és igazság eszméi nem követelik a szabadelvű párttól, hogy tétlenül maradjon a versenyben, hol az eszmék súlyán kívül a kölesönös felvilágosításoknak, meggyőző érveléseknek is nagy szerepe van. Végre is választásoknál azé a kedvezőbb helyzet, ki a választókkal közvetlenül és sürűbben érintkezik s az a párt, mely hallgat és semmi akciózt nem fejt ki a választásoknál, — akármily kitűnő elvekre támaszkodik is különben, — nem számíthat sikerre. Ezért üdvözljük a szolnoki szabadelvű pártot a kezdeményezés alkalmából s ezért kívánjuk, hogy a példát az ország minden ré-

Most már, hogy az esküjét megszegte és elmondta az ezredesnek, az Isten segédelmére se számíthat ezentul, hiába jár majd buesura, ha a falujába hazakerül. Hiába most már minden! Mert hát ha épenséggel a szeretője nem is tudja meg, de tudja a jó Isten, a hatalmas Damnye és bizonyára ráereszti majd sujtoló kezét! S hátha még a szeretőjét is elesapják, ha véletlenül kislül, hogy eljárt a szája és dora ütötte a grófné féltve őrzött, szentséges titkát!?

De mindezekre ráadásul még egy hónapnyi kaszárnyaárstomot, kikötést, kurta-vasat is elszenvedne, sőt a lénungját is szívesen odaadná valakinek, csak váltaná fel akkor az őrségtől, ő meg a saját két szemével megláthatná, mikor a szent társaság bevonul a kastélyba!

Hanem hát abool már aligha lesz valami! Alighanem ő fogja akkor számlálni a toronyban a negyedórákat. Ő állítgatja meg a járókelőket is:

— Halt! Werda?

A grófi parkban még jár'as embernek is bizvást el lehetne tévedni, olyan sötétség ül a park bokrain. Múskor a kastély megvilágítja a kertet, de most alig alig szűrődik ki onnan egy kis világosság. Minden függöny le van eresztve, kíváncsi szem azon be ne lásson!

Pedig lenne odabenn látnivaló elég! Minden láng föl vagy gyujtva, fénytengergerben uszik minden sarok. A terített asztal csak úgy görnyedezik, alig bírja a hátára rakott büffet. Nem földi emberek számára van ott felterítve! Égi vendégeket várnak ottan!...

Az öreg grófné a kastély kápolnában imaszámolyán térdelt. Szívében mélységes hála, arczán égi áhitat. Hálát ad az Istennek, hogy megengedte érni ezt a napot, esőndes kolostorszerű életének bőséges jutalmát! Nem hiába imádkozott hát, nem hiába foglalkozott annyit az égiekkel! Most szállnak hozzá. Megjutalmazva kegyessége, jótékonyága még itt, ezen a világon! Nem minden halandó részesül abban a különös kegyelemben, hogy jelenést lásson! Csak a bibliában találkoznak olyan szent asszonyok! A fehér viaszgyertyák lobogva bólingatnak reá: Igaz! Igaz!

S jöttek az apostolok egymásután, sorba:

„Péter volt az első, kit követett András, Jakab, János, Fülöp, Bertalan és Tamás.”

És így tovább, amint a versben következnak, amíg csak mind be nem vonultak a kivilágított nagy terembe.

Péter feje bubján holdvilág van, szemeit gyakran ég felé emeli; kezében nagy kulcs, a menyország kulcsa.

Szent János ajaka mintha most is arraintene: „Fiaeszkáim, csak szeressétek egymást!”

Judás sem árulja el Jézust hízegő, bűnös csókkal; megy utána földig erő bő ruhában, mint a kezes bárány. S a többiek is mind lassan, méltóságteljesen lépdelnek, akár az idézett szellemek.

S mindezek előtt lebeg Jézus, az apostolok fejedelme. Szelid arca fénylik, mint a nap, annál már csak a dicsfény tündöklőbb, ami feje fölött ragyog.

Mennyi fenség! Mennyi kegyelem! Milyen szemkáprázató fényesség! Hát mégis

megvalósult hat hét óta rejtegetett édes ábrándja, — hát még sem volt vízió ott a templomban az a jelenés!

Kimondhatatlanul boldog az ősz asszony! Erzi, hogy ezekhez képest az ő rangja, az ő vagyona, de meg ő maga is milyen nagy zérus, milyen jelentéktelen semmi!

Gyermeki alázatosság szállja meg. Kécsók nem fejezi ki a mélységes hódolatot, a melyet ő érez! Ha letérdepel, az sem elég! Egyenesen lábához borul hát az ég szentséges lakójának a áhitattal, átszellemülten csókolja meg azt! Benne van ebben a csókban minden! Bűnbánat, hála, rajongás, hódolat! A fanatikus örületől épenséggel csak egy hajszál választja el!...

Megható, ünnepélyes volt ez a pillanat. Senki sem vette észre, hogy az ajtó fölül ebben a pillanatban gyöngye nesz halatszott.

Az ezredes volt.

Ugy látszik, nagyon jól tudta, hogy hivatalan vendégnek ajtó megett a helye és hogy odabenn egyelőre semmi keresnivalója nincsen. Csak meg akart győződni, vajjon igazat mondott-e az ő raportos oláhja? Jól tudta az utat észrevétlenül lopózzott az ebédlő szárnyas ajtajáig. Benézett a szines üvegtáblán, megfordult és újra elment. Mosolygott is egy kicsit a bajusza alatt. Azt gondolta magában, hogy egy ilyen ünnepséghez már aztán igazán illenek a katonai parádé! Hazamegy és elhozza a fiukat, még pedig diszben! Ha Ur napján a tempom elé komandírozzák őket feszes atillában, szoros csákószíjjal s lövöldöznek, hogy a parádé nagyobb legyen, mennyivel inkább illik az most, a mikor az Urat színről-színre láthatják. Ha kell, hát majd itt is lönek!...

szében mielőbb kövessék a szabadelvű párt vezérferfiit.

Különösen Debreczenben eddig az volt szokásban, hogy a szabadelvű párt — bizva erejében — csak a képviselőválasztások előtt közvetlenül néhány héttel adott életjelt magáról s addig a kényelem és a gondatlanság párnáin heverészett. Fel kell hagynunk ezzel az ósdi szokással, kivált most, midőn napról napra tapasztaljuk, hogy a liberálisoknak mennyi titkos és nyílt ellensége van s midőn az ellenzék a legerősebb szervezkedésre készül, sőt a néppárt már csaknem egy év óta a legnagyobb erőfeszítéseket teszi, hogy oly helyeken érvényesüljön, hol eddig a szabadelvű eszmék biztos győzelemre számítottak.

Nem félünk ugyan a választások eredményétől. A szabadelvű párt nagy többséggel fog a választások küzdelmeiből kikerülni. De földolog, hogy elveink minél szélesebb körben győzzenek s hogy az egész országot áthassák s meghódítsák a magyar állameszmének s a magyar nemzeti egység ideáljának. A kormánypárt politikája Magyarország jövőjének legerősebb biztosítékát képezi. Ez a politika oly sikerekre hivatkozhatik, melyet semmiféle más politikai párt fel nem mutathat. Ez a politika az, mely a közgazdasági kibontakozást lehetővé teszi. Az a program, melynek minden egyes része vagy már megvalósult vagy pedig megvalósításának előkészületei már meg vannak téve, lehet egyedül Magyarország jövő fejlődésének alapja, a magyar nemzeti és társadalmi egység csak ezen alapon érhető el. Minden más politikai elv, mely Magyarországon ezidőszerint érvényesülni kíván, csak kísérletezést hozna be, míg a liberális más nagy és fontos eredményekre hivatkozhatik.

Ily helyzetben teendők az, hogy a választóknak minél szélesebb körben ma-

Tíz percz múlva már egy század a kastély alatt állott. Minden ablaknál kettő. Valamit mondott nekik az ezredes, azután magához vett két szál embert s bement a szent társaság tiszteletére.

Nagy mozgolódás támadt, mikor belépett. Még a grófné is kérdőleg és kellelenül nézett a hivatalos vendégre. Az azonban nem törődött még a szentek méltatlankodó arczával sem, hanem Jézus elé járul:

„En Jézusom! Mutasd meg a hatalmadat nekem, szegény földi halandónak! Mutasd meg, tudsz-e csodákat művelni? Tégy csudát, mint régen, a mikor még az emberek között jártál! Lebbenj el innen égi társaidal, mert olyan igaz, minthogy aranygallért viselek, öt percz múlva megkötözve visznek el innen benneteket! Soha se juttok vissza abba a szép fényes menyországba!

Mert hát ezen a két katonán kívül van még odakint száz, a kik mind a te látásodra jöttek!...

Öt percz múlva csakugyan megkötözve vitték el őket. Akármilyen kétségbeesetten dulakodtak is, mégis csak az az erősebb, a kit úgy hívnak, hogy Ferencz József katonája.

Egy-másik megpróbált ugyan elrepülni az ablakon át, de egyenesen egy diszbe öltözött szuronyos katonára nyakába ugrott.

A mint nagy legyűrtek őket és letépték róluk a diszes bő ruhákat, alatta tüsző volt, a tüszőben köröskörül pisztoly, balta, kés, éles, kifent tör, mindenféle élő szeresám!...

Azelőtt egy héttel raboltak ki egy ékszerészt.

gyarazzuk meg, hogy politikánk sikeréhez a magyarság és a nemzeti egység jövője van hozzáfűzve s hogy kifejtjük a választók számban az eddiginél sokkal tekintélyesebb gyülekezetei előtt, mikép realista gyakorlati élet szükségleteihez alkalmazott politika csak egy van Magyarországon s ez a szabadelvű irányzatot követi. Mert a közjogi ellenzék megvalósíthatatlan eszmék után jár, míg az ugynevezett néppárt a nép igazi érdekei ellen cselekszik.

Az új választási törvény új helyzetet teremtett a választási kampagne számára. Ezután nem kortesvezérekkel, hanem elvekkel fogunk foglalkozni, mert a kormány szigorúan végre fogja hajtani az általa inaugurált elvek szerint a választási törvényt s nem fogja megengedni, hogy az alkotmányos küzdelem országos dőzsöléssé fajuljon.

A debreczeni szabadelvű párt okulhat a szolnokiak magatartásán s óhajtható, hogy eddigi szervezetébe, mely a múltban helyesnek bizonyult, mielőbb életet öntsön és megállapítsa azon teendők sorrendjét és módját, melyek az új helyzetben reá várnak. Azért ajánljuk a párt vezető férfainak figyelmébe ezt a példát, melyet a szolnoki szabadelvű párt az ország összes szabadelvű pártköreinek s így nekünk, — debreczenieknek, — is adott.

A kínai háboru.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, okt. 18.

A sok hányattatáson keresztül ment béketárgyalás eszméje lassankint testet kezd ölteni. A kínai megbízottak már jó előre elkészítették a talajt s ha ők is oly sürgősen és komolyan veszik a dolgot, mint a francia kormány, akkor csakhamar vége lesz a kínai akezióknak. Azt a kis inezidenst, melyet az ediktumok hamisságáról terjesztett hírek okoztak, csakhamar elsimítják.

Ezek a hírek egyébként oly természetűek, hogy ha igazak volnának is, nem okoznának zavart. Mert az európai diplomácia megszokta már, hogy a Kinából, kínai részről érkező híreknek nagyon kevés hitelt adjon. Így parancsolja ezt az óvatosságot, melyet a megtévesztésre szánt kínai hírekkel szemben tanusítani kell.

A megezáfolt híreknek ugyanis olyan tendenciájuk volt, hogy a kínai udvarnak a békére való hajlandóságát kétségessé tegye.

Kétségbe vonták azon ediktum valódiságát, mely a mozgalom főbünöseinek megbüntetését rendelte el. Nem valószínű, hogy valamelyik kormány még van győződve ez ediktum valódiságáról s époly kevésé lehetnek azokban a hírekben, melyek ezen ediktumot hamis eredetűnek tüntetik fel.

A béketárgyalások sorsára tehát ez az inezidens nincs befolyással. Sokkal fontosabb kérdés az, hogy a kínai udvar mint vélekedik a hatalmak akeziójának mineműségéről. Elfogadjá-e háboru gyanánt, vagy Li-Hung-Csang álláspontjára helyezkedve, kereken megtagadják a háboru. Mert ilyen eshetőség előtt is áll az európai diplomácia. — A kínai kormány nem fog esetleg béketárgyalásokba bocsátkozni, mert háboru nincs, háboruüzenet nem történt.

Hir szerint a londoni kínai követ tegnap este úgy nyilatkozott egy újságíró előtt, hogy a hatalmasságok visszaadták a kínaiaknak a cungli-jámen épületét tanácskozási helyül. A béketárgyalások állítólag most kezdődnek Pekingben. Mióta az udvar Szinganfuba ment, sokkal könnyebb vele érintkezni. Így ő is kapott az udvartól e hó 14-én kelt táviratot. A követ azt hiszi, hogy a béketárgyalások megkezdése kedvező hatást tesz majd a dél-kínai zavargásokra,

mert az ottani lázadók az udvar gyöngeségének jelét látták abban, hogy nem tudja a béketárgyalásokat megindítani.

SZÍNHÁZ.

Névtelen levelek. Boccaccio volt ugyan kitűzve, de Karacs Imre hirtelen közbejött betegsége miatt el kellett halasztani bemutatását. Helyette a „Névtelen levelek“ című kitűnő bohózat csinált vidám estét a csekély számú közönségnek. A helyzet komikumokkal ügyesen tarkított darab, mely nélkülöz minden izléstelenséget, egyedül mulattatni akar és e czélját nagy mértékben el is éri, mert az ember egyik derűtségből a másikba esik. Az ügyes bohózat az este is igen jó előadásban került színre. — Az elismerés koszoruján Szigeti Lujza, Kiss Irén, T. Halmy Margit, Brzsnay A., Sziklay, Nagy Gyula, ifj. Szathmáry, Tanay, Pataky Béla és Bartha osztokodtak.

Blaha Lujza jubileuma. Most hétfőn, október 22-én lesz huszonöt esztendeje, hogy Blaha Lujza asszony, a nemzet csalóánya először lépett fel a népszínházban és diadalra vitte az akkor még fiatal színházban a magyar népszínműt. A Népszínház igazgatósága arra a napra tűzte ki jubiláris előadásainak másodikát és színre hozza Csepreghy „Sárga Csikó“ című színművét, melyben Blaha Lujza asszony, mint Bakaj Erzsike, legjobb szerepeinek egyikét játszsza. Blaha Lujza ezt megelőzőleg vasárnap délután „Felhő Klári“ czimszerepében lép fel.

A Vigszínház belső életéből. A fővárosi író és művészársaságát élénken foglalkoztatja egy hír, mely a beavatottakat ugyan nem lepi meg, de annál jobban a többieket. Szécsi Ferencz, a Vigszínház igazgatója, kivált a színház kötelékéből. Ennek a magyarázata pedig, hogy Szécsi Ferencz vagyoniilag tönkrement. Szécsi Ferencz, kitűnő írói kvalitású ember, dúsgazdag családból származott, házassága révén pedig vagyona megkétszereződött. Ügyvéd lett, de valójában író maradt. Ő volt Vigszínház megteremtésének legfőbb mozgóatója. A Vigszínházban rengeteg pénze van. Szécsi azonban egyéb szerencsétlen vagyoni spekulációkba bocsátkozott s ezért vált meg a Vigszínházról. Talán írói vénájának használni fog e lépése. Helyébe — Szécsi dramaturg igazgató volt — egy más állást kreáltak: művészeti főtitkári állást s erre az állásra egy rokonszenves, ismert fiatal poétát hívtak meg: Heltai Jenőt, a ki bizonyára mindenképpen teljes elismerését fogja kivívni.

A beteg ösze.

Lehullt a lomb, kietlen lett a tájék.

A hol nemrégén elmerengve járék

A lombos erdőn, réten nincsen élet,

Miinden szép, kedves az enyészete lett,

Lehullt a lomb . . . hisz mindig fájt, ha láttam,

— Ki lenné kedvét a bus pusztaságban —

De most, most még jobban fáj, mint máskor,

. . . Olyan nagyon félek a bnesuzástól.

Keblemben fájó, gyötrő érzés támad,

Hogy elmuló nyár, többé soh'se látlak,

Hegy mire újra főtoseng a madárdal,

Egygyé lesz testem a földnek porával.

Bucsuzni kell hát . . . ? ne hagyjatok még el,

Egy hét legyen csak nyár még, melegével,

Csak addig nyiljanak még a virágok,

. . . Én nem tudom, olyan nehezen válok.

Te kis madár, szállj vissza ablakomba,

Oly elhagyott vagyok itt egymagamba,

Légy vigaszom daloddal, a betegnek,

. . . Akkor tán mégis könnyebben halok meg . . .

Szilágyi Imre.

A polgármester jubileuma.

Debreczen, okt. 19.

A polgármester jubileuma alkalmából rendezett ünnepségek méltó folytatása és befejezése volt az a hatalmas szerenáddal egybekötött lámpionos menet, melyet Debreczen város egyesületei és összes dalárdái rendeztek a polgármester tiszteletére.

Az ezer lámpionos a főiskola udvaráról indult el este fél hét órakor. Elöl az Egyetértés zenekara haladt. Impozáns, szép látványt nyújtottak a lámpionosok, kísérve a közönség ezreitől.

A polgármester lakása előtt csoportosultak a lámpionosok, majd a debreczeni dalárdák — ötszázán — üdvözlő dalt énekeltek.

Ezután **Bartha Béla** dr., akadémiai igazgató üdvözölte a jubiléum lapunk tegnapi számában már közölt szép beszéddel.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a jubiléum a következő beszéddel válaszolt:

„Mélyen tisztelt közönség!

Ezen nagyszerű ünnepélyes megtisztelésért, — melyben polgármesteri hivataloskodásom 25-ik évfordulója alkalmából, érdemeimen túl részesülök, mely fokozza bennem a polgártársaim iránt mindig érzett nagyrabecsülésemet és szeretetemet, fogadja a mélyen tisztelt közönség — felekezeti és osztálykülönbség nélkül — viszont tiszteletteljes üdvözlőmet s hálás köszönetem nyilvánítását.

Soha sem felejttem el ezen fényes megtiszteltetést s azon lelket emelő üdvözlő beszéd s jó kívánatokat, melyek itt elhangzottak.

Ösztönül fognak azok szolgálni nemcsak nekem, de tisztviselő társaimnak is, — kik velem együtt fáradoznak — hogy még inkább fokozott mérvben teljesítsük városunk és hazánk iránti kötelességeinket.

A ma délelőtti diszközgyűlésben kézbesített nekem városunk közönségének ajándéka, a disz-album, itt is meleg köszönetet mondok minden aláírójának s ígérem, hogy hiven megőrzöm azt, mint előttem becses emléktárgyat.

Midőn én a szeretet igaz melegével kívánok városunk minden osztályának boldogulást, kívánom egyszersmind, hogy önöket, kik jóindulattal eltelve ide fáradtak, az Isten lelki s testi jó erőben sokáig éltesse!

A polgármester beszéde után riadó éljenzés tört ki. Majd a dalosok hatással énekeltek a Szózatot. Azután a lámpionos menet, megkerülve az új templomot, még egyszer éljenezve vonult el a jubiléum előtt s azután csendben eloszlott.

A diszvaesora.

1/2 9 kor a Bika disztermében gyűlt össze a nagyszámú intelligens közönség. A diszvaesora, melynek izletesen elkészített étkei Lendlbauer jóhirű konyháját dicsérik — a következő fogásokból állott:

Fogas tartár mártással
Malacz tokány

Vesepesenyé, Madeira mártással

Tészták: almás, turós és káposztás rétes

Sült: pulyka vegyes compót és salátával

Parfait ostyával

Vegyes gyümölcs és sajt

Fekete kávé

Borok: Fehér asztali

Ménesi vörös

Homoki rizling

Ásványvizek.

A páholyok érdeklődő hölgyközönséggel teltek meg. Az első pohárköszöntőt a főispán mondotta, poharát a királyra üritve. Ezután a következők mondottak szobnél-szebb köszöntőt az ünnepelt férflura, méltatva annak érdemeit: Kiss Áron, dr. Wolafka Nándor, Papp János, Krausz Vilmos, Komlóssy Arthur, Rásó Gyula, Bernáth Elemér, Eröss Lajos, Márk Endre, Lestyán Adorján, Dobiecki Sándor, Sporzon Pál, Szabó Kálmán, Zádor Lajos, Tóth Kálmán, Szepessy Gusztáv, Kun Béla, dr. Horvay Róbert, Tóth Ferencz.

Üdvözlő táviratok.

Simonffy Imre polgármester barátai és tisztelőitől az ország minden részéből nagy számmal kapott üdvözlő táviratokat és leveleket.

Néhány ilyen üdvözlő szóról-szóra ide iktatunk. Ime:

Darányi Ignác földművelésügyi minisztertől:

Budapestről; Mai emlékezetes naphoz legszívélyesebb üdvözlőjét és szerencsekívánatait küldi **Darányi Ignác** földművelésügyi miniszter.

Schlauch Lőrincz bibornok, n.-váradai püspöktől:

Nagyváradról: Fogadja Nagyságod Debreczen városa által oly méltán ünnepelt jubileumának alkalmából részemről is legőszintébb üdvözlő kívánataimat.

Firczak Gyula munkácsi gör. kath. püspöktől:

Ungvárról: Jubileuma ünnepén örömmel üdvözlöm, kérve Istent, hogy hazánk és Debreczen város üdvére Nagyságodat teljes testi és szellemi erőben még soká tartsa, áldja, óvja.

Lovag Bilinszky, az Osztrák-Magyar-Bank kormányzója, volt osztrák pénzügyminiszter magyar nyelven feladott üdvözlő táviratban gratulált így:

Bécsből: Igaz örömmel üdvözlöm Nagyságodat 25 éves polgármesteri jubileuma alkalmából, Debreczen bámulatos fejlődése Nagyságod buzgó és tapintatos működésének eredménye. Az ég áldja Nagyságodat és azt az egyetlen törvényhatósági várost, a mely képes volt felismerni, minő erő rejlik a következőzetességben.

Thaly Kálmán, városunk I. ker. országgyűlési képviselőjétől:

Pozsonyból: Mai örömneped alkalmából fogadd tőlem is legőszintébb üdvözlő kívánataimat.

Gr. Csékonics Endre val. belső titkos tanácsostól:

Zombolyáról: A közügynek fáradhatatlan szolgálatában városa díszére eltöltött polgármester, munkássága huszonöt éves jubileumi ünnepén mint a magyar vöröskereszt-egyletnek is kiváló buzgó tagját legmelegebb szerencsekívánattal üdvözlöm.

Puky Gyula nyug. kir. táblai elnöktől:

Budapestről: A kik Debreczen történetével egybeforrott közpályád félszázados emlékére a tiszteletnek, szeretetnek, ragaszkodásnak és elismerésnek gránitnál szilárdabb érzelmeiből számodra magas oszlopot emelnek, — azok között az első sorban kérek helyet.

Szabó Albert kuriai tanácselnöktől:

Budapestről: Negyed százados polgármesteri jubileumod és legfelső kitüntetésed alkalmából őszinte baráti örömmel üdvözlő ad multos annos régi híved.

Némethy Károly osztálytanácsostól:

Budapestről: A negyedszázados polgármestertől nem a fényes jubileum muló dicsőségét, de azt irigylem, hogy teljesen méltóvá tudott válni a büszke magyar város örök hálójára.

Vértesi Arnoldtól:

Budapestről: Mint érdemekben gazdag multad s nemes lelked egyik legigazabb tisztviselője, üdvözlő ma régi híved.

Kopácsy Juliskától és **Karczag Vilmostól**:

Berlinből: Mai jubileuma alkalmából szeretettel üdvözlőjük Nagyságodat. Debreczen város büszke lehet, hogy első tisztviselője negyedszázadon át oly férfi volt, ki megértvén kora szellemét, újjáalkotta városát, melynek ősi magyar voltát a modern átalakulás közepette is megőrizte. Isten áldása kísérje életét, törekvését.

Táviratokat küldtek továbbá: Gróf **Degenfeld Imre** Téglszől, **Lestyánszky Sándor** miniszteri tanácsos,

Pongrácz Jenő kir. főügyész Szombathelyről, **Pranger József**, az Osztrák-Magyar-Bank vezérigazgatója Bécsből, **Materny Lajos** főesperes, ág. hitv. ev. lelkes Budapestről, **dr. Király Ferencz** orsz. képviselő Budapestről, **Szabó Antal** miniszteri titkár, **Gracsányi Gyula** orsz. állategészségügyi főfelügyelő, **Havraneck József** székesfehérvári polgármester, **Baksa Lajos** hódmezővásárhelyi volt polgármester, **Szabó János** békés-bánsági ev. ref. esperes Hódmezővásárhelyről, **Babics József** orsz. képviselő Zombolyáról, a Magyar-aszfalt-társaság igazgatója, **Glück Frigyes**, a Pannonia szálloda tulajdonosa, **Bay Mihály** Szaniszlóról, a Debreczeni Kör Budapestről, **Felék Miklós** és neje Budapestről, ifj. **Bay Ferencz** és neje roffi **Borbély Lenke** stb.

Nagybánya sz. kir. város közönsége pedig, melyhez Debreczen hagyományos jó viszony fűzi, a következő üdvözlő levelet intézte jubiléum polgármesterünkhöz:

77/1900. kgy. sz. Nagyságos német-ujfalui **Simonffy Imre**, a III. o. v. k. r. és az ol. kor. r. lovagja, kir. tanácsos, polgármester úrnak

Debreczen.

Nagyságos Polgármester Ur!

Nagybánya sz. kir. r. t. város közönsége mélyen áthatva ama ritka évforduló ünnepélyes, magasztos hangulatától, melyen Nagyságod mindenkoron törhetlen hazafias szellemtől vezérelt, a közjó szolgálatában eltöltött fáradhatatlan és áldásos munkásságának huszonöt éves jubileumát ünnepli, örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy Nagyságos Polgármester ur iránt érzett mély tiszteletének kifejezést adjon s őszinte szeretettel és igaz jó kívánataival társuljon tisztelőinek nagy számához, kik ez évfordulót ünnepnapnak vallják.

Legyen ez év forduló egyszersmind ünnepélyes megpecsételje a multra s biztosítója a jövőre amaz ősi magyar barátságának, mely a két szab. kir. várost minden időben összekötötte; de őszinte manifesztációja annak is, hogy Nagybánya közönsége el nem muló szeretettel és hálával gondol azon férfiakra, kik valaha szeretettel közeledtek feléje.

Pogadja Nagyságod őszinte tiszteletünk nagyrabecsülésünk megkülönböztetett nyilvánítását.

Nagybánya sz. kir. r. t. város képviselőtestületének 1900. évi október hó 10-én tartott közgyűléséből

Eggy Mihály,

főjegyző.

Torday Imre,

h. polgármester.

HIREK.

Ujszivarok.

A hivatalos lap a komor árverési hírdelmények előtt egy rendeletet tesz közzé, mely tartalmánál fogva derültebb és mely kellemes meglepetést fog szerezni a társadalom kiváltságos osztályának. Bizony a mai szomorú helyzetben reájuk fért az a bölcs intézkedés, mely lehetővé fogja tenni, hogy új, finom havanna szivarok füstkarikáiból olvassák ki a mulandóságot, a mindenre váró eloszlást és megsemmisülést.

A pénzügyminiszter legújabb rendelete a szivar-nyenczeknek kedveskedik egy pár jóféle havanna újdonsággal. Szegény embert természetesen nem érdekel az egész újítás, mert havanna-félet legfeljebb álmában szivhat.

Azoknak azonban, a kiknek könnyű pénzüik van — tudtukra adatik, hogy az általános forgalomban levő valódi havanna szivarok árjegyzékében felvett Regalia Britannica, Regalia Londres, Regalia Media és Londres szivarfajok a készletek elfogytával a forgalomból kivételnek s ezek helyett a Lirio de Oro gyárból származó következő 4 új faj valódi havanna szivar fog az alább megjelölt árakon az általános forgalomban

levő dohánygyártmányok árjegyzékébe felvételre:

1. tétel. Perfecto, 50 drb. egy ládácskában, az árusok részére 23 korona 50 fillér, a fogyasztók részére 26 korona, darabonként 52 fillér.

2. tétel. Predilectos, 50 drb. egy ládácskában az árusok részére 17 korona, a fogyasztók részére 19 korona, darabonként 38 fillér;

3. tétel. Regalia ohien, 100 darab egy ládácskában, az árusok részére 27 korona, fogyasztók részére 30 korona, darabonként 30 fillér;

4. tétel. Couchas, 100 darab egy ládácskában, árusok részére 23 korona, a fogyasztók részére 26 korona, darabonként 26 fillér. Ez úgy látszik valami karácsonyi ajándékféle lesz és neve szerint tiszta spanyol eredetűnek látszik.

Uj pénz — uj szivar! Sziv, te nyugtalan sziv, mit kívánsz még többet?

— **Az Egyetemi Kör Debreczen elen.** Az Egyetemi Lapok közlése szerint az Egyetemi Kör bizottsága foglalkozván a debreczeni ifjuság tiltakozó közgyűlésével s a két kiküldött-jelentésével, a következő határozatokat hozta:

„Kimondja a bizottság, hogy a mennyiben Debreczenben az Egyetemi Kör, illetve annak tisztikarát vagy elnökségét támadás érte, azok ellenében az elnökség jelentse ki adandó alkalommal, hogy az Egyetemi Kör és annak vezetősége semmiféle politikai párthoz nem tartozik; egyébiránt *Debreczen nem tartja bírálatra illetékesnek, tőle semmiféle direktívákat el nem fogad.* Amennyiben pedig a központ és vidék közti jó viszony úgy kívánja, az elnökség küldjön a vidéki főiskolákhoz átiratot, melyben *Debreczennel szemben és annak esetleges ferde és elfogult nyilatkozataival szemben álláspontját világosan kifejti.*“

Hát csak készítsen átiratot az Egyetemi olvasókör, amennyit akar, a romlatlan vidéknek mégis csak inkább kell a debreczeni ifjuság, mint a néppárti Egyetemi Kör az Egyetemi Lapok-kal együtt.

— **Dalestély.** Mint már említettük, a Debreczeni Munkás Dalegylet e hó 20-án, vagyis holnap este dalestélyt rendez tíz éves fennállása emlékére. A dalestély műsora változatos és érdekes, mely után reggelig tartó táncz következik. Belépő díj személyenként 1 korona 40 fillér, mely előre megváltva, 20 fillérrel olcsóbb. Család-jegy 3 korona. Alapító- és pártolótagok szabadjegyeiket használhatják. A felette érdekesnek ígérkező dalestélyt a közönség pártolásába alánljuk.

— **A nota vége.** Tegnap este egyik mellék-utcán egy berugott atyafi torkaszakadtából kezdte dalolgatni:

„Bort ittam én, boros vagyok,
Hazamennék, de nem tudok!“

— Hát akkor jöjjön, majd elvezetem én! — lépett hozzá egy rendőr és el is vezette a bűnügyi osztály leskértoló helyiségébe.

— **Szerelmi perpatvarok.** Kati Julesa szolgálóleány nagyon megharagudott Dogán Eszter kollégájára, mert ez az ő szerelmetes szivü bakáját igyekezett elhódítani holmi izletes csirkeczombok ígérgetésével. Kati Julesában forrott a harag s csak alkalmas pillanatot várt, hogy teljes mértékben kiöntse azt vetélytársa fejére. Tegnap este összetalálkoztak az utcán. Kati Julesa épen két kanna vizet cipelt hazafelé. Hogy meglátta a boldogan mosolygó Esztert, előntötte az epe s a két kanna vizet hirtelen a nyaka közé zudította vetélytársának, a ki rémes sikoltással s fogvaczogva futott tova esuromviz ruhájában.

— **Elrepült tizes bankó.** Egy ismert kereskedő felöltőjét odaadta tatarozás végett

egyik szabómesternek. Félóra mulva eszébe jutott, hogy 10 frtot felejtett a felöltő zsebében. Utána ment, de a pénz nem volt sehhol. A míg a szabóhoz szállították, bizonyosan a szél kutatta ki a felöltőt.

— **Pipaháboru.** Nagy Márton meg Bögözi András napszámosok esendesen iszkoráltak egyik külvárosi csapszékben. Már ugyancsak melegegett a fülök töve, mikor az on a kérdésen, hogy melyikőjüknek van külön pipája összeperlekedtek. Nagy Márton a magáé mellett kardoskodott, míg Bögözi a sajátját tartotta különbnek. A vitának az lett a vége, hogy Nagy Mátton a Bögözi fejéhez röpitette lecsárolt pipáját, kinek fejébe folytonossági hiánya jött. A kölesönös tettelegességnek, mely érthető zajjal folyt le, a rendőrség közbelépte vetett véget.

— **Jólelkü emberek.** Egy szegény özvegy asszonyról van szó, kinek egyetlen támasza — 27 éves fia — egyik fiemei gépgyárban elvesztette mindkét kezét. A szerencsétlenül járt fiú édes anyja — Csathó Györgyné — a jó lelkü emberekhez fordult segélyért, hogy meglátogathassa távollevő gyermekét a kórházban. Wolafka Nandor v. püspök (2 frt), Mihálics Lajos (1 frt) és Dénes Lajos (2 frt) tették lehetővé, hogy elutazhasson a szerencsétlen, kétségbeesett anya.

— **A kereskedelmi (esti) szaktan-folyamon** a rendes előadások f. hó 16-án kezdődtek meg, hallgatói között az idén ismét vannak nők is, kik a gyakorlati, üzleti elfoglaltságuk miatt nem járhatnak a külön (nappali) női tanfolyamra. Esti 8—10 órában nyernek heti négy napon oktatást a kereskedelmi ismeret és levelezésből, számtanból, meg könyvvitelből gyakorlati ismereteik bővítésére, hogy elméleti képesítéssel birjanak.

— **A paradicsom.** A főtéren, közel az üzletvezetőséghez, furcsa dolgokat produkál egy kis pöttömgyerek. Rothadt paradicsomokat szed elő a sátrak mellől s az arra elmenő hölgyek után dobálja, kiknek ruháit kegyetlenül bemocskolja a rothadt növény. Közelebb fényes délben követett el ilyen turpisságot a kis vadonez s egy fiatal hölgy hófehér ruháját ezéltáblázta ki a kofaasszonyok nagy derűtsége mellett. A rendőrség figyelmét felhívjuk erre a neveletlen vadonezra. Ha már is így kezd, hol fogja végezni!?

— **Egy esernyő története.** Zuhogott az eső czudarul s ázott Téglási Ferencz csavargó suhancz, délezzeg termetén az uraságtól levetett szalonkabát. Behuzódott egy kapu alá, ahol egy esernyőt pillantott meg. — Megpillantani és magához ragadni pillanat műve volt. — Nem tett azonban három lépést, a kifeszített ernyő alatt, sulyos kéz nehezedett vállára. A kéz egy rendőré volt, a ki aztán elvette a lopott portékát Téglásitól s visszaadta Bartók Imrénének a jogos tulajdonosának. Téglásit pedig négy fal között óvja meg a zuhogó esőtől.

x **A gyomor betegségei** igen különböző rossz indulatu formákban mennek át, különösen ha jelentéktelenebb gyomorbajok ellen mit sem használunk. Ilyenek ellen mindig kellene valamely házi szert kéznél tartani. Kötő hatásának bizonyult e tekintetben dr. Rosa balsamja, melyet Fragner B. gyógyszerháza Prágában 203., III., készít. Kapható minden gyógyszer-tárban.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A király Bécsben.

Gödöllő, okt. 19. A király e hó huszonhatodikán Bécsbe utazik.

Alaptalan híresztelés.

Konstantinápoly, okt. 19. Alaptalan híresztelés volt, hogy a szultán egy veres-tengeri szigetet Németországnak köszénállomásul átengedett volna.

A kínai háboru.

— Legújabb táviratok. —

Sanghai, október 19. A németek visszavonják csapataikat.

London, október 19. Igen sok kínai bank esődbe jutott.

London, okt. 19. Janszi, egy kínai hivatalnok, megerősíti, hogy Tuan^{sz} herezeg terrorizálja az özvegy császárnét. Továbbá azt mondja, hogy Pucsun herezeg, Tuan fia, meghalt.

London, október 19. Híresztelik, hogy Li-Hung Csangot lefokozták Poatingfu átadása miatt.

Peking, okt. 19. Kanton környékén dinasztia-ellenes mozgalom támadt.

A Schreyer nővérek hangversenye.

(Magyar lányok vonós négyese.)

Debreczen, október 19.

A debreczeni intelligens közönség mindenkor lelkes hive, támogatója volt a művészetnek. Így nem is csodáljuk azt az érdeklődést, melylyel a Schreyer nővérek által holnap a Zenedében rendezendő hangverseny iránt viseltetik.

Az érdeklődést nemcsak azért érdemlik meg a Schreyer nővérek, mert ritkaságzásamba megy, hogy négy magyar leány alkosson egy vonós négyest, de megérdemli az ő rendkívüli nagy művészetük, melylyel a magyar névnek külföldön is minden hangversenyük alkalmával szereztek.

Nemcsak a leányok személyiségében rejlik az érdekesség, de a művészetökben is.

Csodás tehetséggel áldattak meg azok a leányok. Különösen a legidősebb, Schreyer Harriett az, kiben a szépség, érzés egyesül az istenadta tehetséggel.

Ez az ideális, művészi-lelkü, feketeszemű, kedves leány Amerikában született s ott is élt 8 évig. Már hat éves korában kiváló hajlamot mutatott a zene iránt s atyja, ki jelenleg az aradi konzervatórium igazgatója s a ki mint zongoraművész az elsők között áll, azt akarta, hogy leánya zongoraművésznő legyen.

Schreyer Harriett szót fogadott atyjának s pár év alatt művészileg bánt a zongora billentyűivel. Tíz éves korában hazatért Magyarországra s Aradon, hol szülei laknak, — fellépett, mikor esodálattal s rajongással adóztak tehetségének.

Abban az évben történt, hogy Thomson Ceasar, a világhírű hegedűművész Aradon játszott. Schreyer Harriett — ki a zongora mellett a hegedűt is elég jól kezelte — meghallgatta Thomson Ceasart.

Ettől a pillanattól kezdve nem akart többé zongorán játszani. Napokat töltött el hegedűjével játszott szüntelenül, hegedűn akarta magát kiképezni.

A tehetség, párosulva a szorgalommal nem tagadta meg magát itt sem. Schreyer Harriett annyira kiképezte magát, úgy tud hegedűn, játszani, hogy daczára későn kezdett tanulmányainak — azok közé tartozik, kik tulszárnyalják az összes hegedűművésznőket.

Schreyer Harriett, miután Thomson Ceasart először hallotta, 3 év mulva ismét találkozott vele. A kisasszonyt Thomson Ceasar meghallgatta s az elragadtatás hangján nyilatkozott művészi játékáról, melyben a technika mellett kitűnik az érzés, a közvetlenség is. Thomson Ceasar a művésznőt Brüsszelbe akarta vinni, de ő nem követte a világhírű művészt.

Kubelik Aradon szintén meghall-

gatta Schreyer Harriettet s kritikája époly hízelt volt a kisasszonyra nézve, mint Thomson Caesaré. Azóta Schreyer Harriett még többet haladt s már most is érdeklődéssel várjuk holnapi szereplését.

A vonós négyes társaságnak másik ki-magasló tagja Schreyer Paula, ki gordonkán játszik. Unger tanár tanítványa volt eleintén, majd Mittermullernél képezte ki magát anynyira, hogy gordonkajátékával, melynek az ő kezében csodás varázsa van, lázba ejti a közönséget.

Sugár természetéhez, komoly, mélabus tekintetéhez méltán illik a gordonka.

A vonós négyes másik két tagja méltó társai nővéreiknek.

Azt hisszük, hogy közönségünk nem mulasztja el az alkalmat s holnap este találkát ad a Zenedében Debreczen intelligens, művészetért mindenkor áldozatkész közönsége, hogy meghallgassa e kiváló négy estvért.

Oroszlán.

Állatszeliidítők sorsa.

Az artistavilágban, úgy mondhatnók, az arisztokráciához tartozik az állatszeliidítő; kenyérkeresetének veszedelmes volta nagy becsületet szerez neki artistatársai szemében s különös tisztelettel szoktak rá nézni. Számuk igen kevés, mert ritka tulajdonságoknak kell összetalálkozni abban az emberben, a ki az állatszeliidítés félelmetes mesterségére szánja magát s meg nem válnék tőle, bármily rettenetes adót kell fizetnie olykor a dicsőségért.

Alig akadt még állatszeliidítő, kit előbb, vagy utóbb össze ne martak volna háládatlan bestiái. De a mint behegedt a sebök, ismét siettek a ketreczbe ragyogó arcczal, örvendve, hogy ismét ott lehetnek. Akárhányat össze is vettek már a bestiák, de ez a példa még egyet sem riasztott vissza közülök a ketrecz ajtajától.

A szegény, öreg Szobin Mátyás, a budapesti közönség e régi kedvence is aligha fogja ott hagyni tövises pályáját szerencsétlensége miatt; benne is artista-vér kering s ki tudja, nem az ő kedves oroszánjairól gondolkodik-e most is kórházi ágyán sebeinek sajnása közepette?

Téliszállást akart csinálni oroszánjainak abban a ketreczben, ahol nyaranta a párduczok szoktak tanyázni. Evégből előbb a külső ketreczbe hajtotta a három párducot, egy nőtényt és két kölykét s hiába intették, bement hozzájuk, hogy majd maga tereli a bestiákat kijelölt ketreczükbe. Óriási erejében bizakodott, de talán abban is, hogy a nőtény párducz ismeri — hiszen ő ápolgatta nagy gyöngédséggel, gondnal, a mikor a két kölyöknek életet adott a tavasszal.

A hálátlan bestia eleinte nem is közeledett feléje, de a másik két párducz nekiugrott. Az állatszeliidítő hatalmas ütést mért rájuk vasbotjával, mire meghunyászkodtak és bemenekültek a szomszéd ketreczbe. Az anyapárducz, mely ezalatt a ketrecz rácsaira kapaszkodott fel, talán az anyaság ösztönének engedve, védelmezni akarta kölykeit — vad ugrással az állatszeliidítő fejére vetette magát a magasból. Rettenetes küzdelem támadt most az ember és az állat között. Szobin hirtelen hátranyult és óriási erővel ragadta meg a bestiát, hogy majd lerázza magáról. De mire már sikerült obbeli erőlködése, a vadállat arasznyi szélességben lekalpirozta a feje bőret, majd ismét ráugrott, arczába mélyesztette körmeit. Szobin ismét lerázta magáról a fenevadat, mely azonban új erőre kapva, megint rátámadt és felhasította a lábikráját. A ketreczen kívül álló szolgák beüzhették végre vasbotokkal a dühöngő állatot a szomszédketreczbe. Az öreg Szobin Mátyást úgy vitték azután vérbefagyva a szomszédos izraelita-kórházba.

Általában ez az állatszeliidítő sorsa; a legügyesebbeknek sem sikerült még sebek nélkül megfutni a tövises pályát. A híres Ridelt is

többször marták össze az oroszánjai, Henry Matin sem kerülte el ezt a sorsot. De az is sokszor megessett már, hogy a szerencsétlen artista nem került ki elevenen a ketreczből.

Legutóbb Baumgarten Bertát, a csodaszép állatszeliidítőt érte ez a rettenetes sors; évekket ezelőtt halálra marczangolták, valóság-gal szétépték az oroszánjai, mikor Coblenben produkálta magát. Senidet, a nyolczvanas évek híres állatszeliidítőt is két ízben érte szerencsétlenség a ketreczben. Párisi szereplése alkalmával kedves oroszánja rohant rá s harapott a lábán hatalmas sebet.

E pillanatban — beszélte Senide — életnek minden epizódja, emléke keresztülfutott a lelkén örületos gyorsasággal. De a halál eszébe sem jutott s félelmet sem érzett. Ezalatt kétségbeesett kiáltozásban tört ki a közönség s ő a hangzavarban tisztán hallotta anyja sikoltását. Egyszerre, a legrettenetesebb pillanatban hátrátorodott a fenevad s megjuhászodva meresztette rá szemét, mintha bocsánatát akarta volna kérni, majd hozzá is dörgölődött hizelegve, a mint szokta volt.

Szobin Mátyást sem most támadták meg először a fenevadak. Egy ízben a saját oroszánjai rohantak rá, a mikor épen tanulók előtt produkálta magát az állatkertben. De ekkor sikerült idejében megriaszítani a támadókat s mielőtt újból rárohantak volna, kimenekült a ketreczből. Körülbelül harmincz esztendeje keresi már a kenyerét állatszeliidítéssel. Kanizsáról való s fiatal korában külföldre került és ott produkálta magát sokáig. De a honvágy hazahozta s már évek óta az állatkertben dresszírozza saját oroszánjait. Érdekes, hogy egy vad királytigrisen és két párduczon kívül az állatkert valamennyi fenevadjánál tett már látogatást.

Nemrég, a mikor három új párducz került az állatkertbe, Szobinnak első dolga volt, hogy ezeket is meglátogassa ketreczükben. Habozás nélkül belépett közéjük s a fenevadak szinte megütődtek meglepődésükben, a mikor eléjükbe toppant az óriási termetű ember. De nem bántották s ez időtől kezdve egészen szelidek.

KÖZGAZDASÁG.

A mész, mint terméskozó.

Közudomású dolog, hogy a mész óriási mérvben fokozza a terméseket. Az is közudomású azonban, hogy a talajt zsarolja, s hatását nagyon jellemzi azon példabeszéd, melyet némes gazdatársaink már ezelőtt 40—50 évvel ösmertek, a mely úgy hangzik: a mésztrágya gazdaggá teszi az atyákat, de koldussá a fiukat, mert a mésznek rendszer alkalmazásával egynehány éven át fokozódtak a termések, ezután azonban daczára az egyforma művelésnek és trágyázásnak, folyton alább szállottak. Az apa bő termése két aratot, fiára azonban kizsárolt talajt hagyott hátra.

Nagyatyáink idejében ezen közmondás jogosult volt, mert akkor nem ismerük még azon eszközöket, melyek a talaj kimerülését megakadályozzák, nem tudtak semmit a nélkülözhetetlen növényi tápláló anyagokról s azt hitték, hogy a növény saját magában életereje folytán készíti a termést.

Csak később derült ki, hogy bizonyos anyagok, foszforsav, káli, mész stb. melyekből a talajnak gyakran csak kevés készlete van, a növények által felvétetnek és feldolgoztatnak, hogy tehát ezek a növény tápláló anyagai s ezek jelenlétére okvetlenül szükség van, hogy azok jó termést adhasanak.

Világos tehát, hogy mindazon tápláló anyagokat, melyeket a mész behatása alatt a növények fokozottabb mérvben vesznek fel, vissza kell pótolni teljes mértékben s ez esetben a mész nem zsarolja ki a földet, hanem óriási mérvben fokozza a terméseket.

Ezen pótlás a trágyázás által történik

s magától érthető, hogy minő nagyobbak a termések, annál nagyobbak kell lenni a pótlásnak is. Ha tehát mélyebb művelés, alagosóvezés, meszezés stb.-vel a terméseket fokozzuk, akkor következésképpen a trágyával is bővebben kell banni s miután az istállótrágya a legtöbb esetben nem elegendő, nem szabad sajnálni a műtrágyafélékért adandó költséget.

Azt kérdezheti azonban valaki, hogy ha én az istállótrágyán kívül szuperfoszfátot ohilisalétromot stb. használok, mire akkor még meszezni is?

A meszezésnek hatása abban nyilvánul, hogy a trágya gyorsabban és biztosabban hat, ha a talaj meszezve van, akkor trágya alakban a talajon elszórt pénz nemcsak rövidebb idő alatt, de magasabb kamattal térül meg. Bizonyítja azt a tudományos vizsgálódáson kívül a már idézett régi példabeszéd is, mely a meszezés esetén gazdag apákról beszél, a mi ezt bizonyítja, hogy meszezés által a régebbi trágyák maradványai a növények által felvehetőkké s így kamatozókká tétetnek. Az azonban, a ki meszezés által nagyobb jövedelemre tesz szert, köteles a trágyában visszapótolni azt, a mit a talajból elvett. A mésznek különben egyéb jó tulajdonsága is van. A talajban levő savakat eltompítja, az agyagot könnyebben megmunkálhatóvá teszi, azt elmálasztja, elpusztít számos növényi elleneséget, rendkívül elősegíti a pillangós virágú növények, különösen pedig a lóherafélék fejlődését.

Mésztrágyázásra leginkább az égetett meszet és a cukorgyári mésziszapot használják.

Az égetett mész különösen nehéz agyag vagy vályogtalajon tesz jó szolgálatot, lehetőleg kora tavasszal vagy ősszel kell alkalmazni: rétekre karácsony után ne hintsünk. Ha nem finom por alakjában szerzetik be, előbb megoldandó, legegyszerűbben úgy, hogy a darabos meszet fűzfa kosarakba téve, egy vízzel telt kádba mártjuk és abban addig hagyjuk, míg a légbuborékok felszállása megszűnik, mire a kosarat kiemelve kiürítjük s ez erős felmelegedés közben finom porrá omlik szét és könnyen szétszótható. Ha az így nyert lisztet nem hordhatnók azonnal a földekre, nagy halmokba összerakjuk s lábnyi vastagon földdel betakarjuk. Egy kat. holdra átlagosan 10 mm. adunk, de igen kötött talajra 20 mm. is adhatunk. A cukorgyári mésziszap csak 20% meszet tartalmaz, azért ebből körülbelül 50 mm. veendő. Több meszet semmi esetre se vásároljunk, mint amennyit egy év alatt felhasználunk.

Csak száraz, szélmentes időben szabad kiszórni és azonnal vagy aláboronálni, vagy sekélyen alászántani. Nedves talajra nedves időben ne szórjunk meszet, mert ilyenkor a talajjal nem keveredik jól össze. Ha a kiszórást géppel végezzük, akkor a meszet előbb megrostáltatjuk.

A chilisalétromot fel nem tárt esontlisztet, hus és szarulisztet halguanot minden akadály nélkül keverhetjük a mészporral. A szuperfoszfátot kénsavas ammott, ammoniak-szuperfoszfátot, peruanót feltárt esontlisztet nem szabad a mészszel összekeverten kiszórni, ezeket külön kell kihinteni s s külön beborítani és alászántani.

A mész igen jól alkalmazható kapós növények és takarmányfélék alá, őszi gabona és repeze alá azonban nem való. Ha a meszezést úgy végezzük, mint azt fentebb leirtuk, akkor az a talajban 4—6 évig kitart s ha e mellett a talajt kellő mennyiségű istálló és műtrágyákkal elláttuk, úgy óriási terméseket fogunk arathatni.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Családi öröm. Hány éve hogy megnősültél?

— Négy!

— Négy? s nem ért semmi ez idő alatt, semmi családi öröm?

— Dehogyan nem! az anyósom meghalt most két éve.

* **A kigyóvadász.** Franciaországban most tért vissza legutolsó kirándulásáról Jean Serpent, az ismert kigyóvadász, miután Saint-Germain-Lebronban, hol egy hónapig tartózkodott, száz, Chadexban pedig nyolcz nap alatt hatvan viperát megölt. Serpent eddig összesen 32.000 viperát ölt meg. Hogy a kigyóvadászat nem veszélytelen dolog, azt Serpent testén 25 forradás bizonyítja, melyek mind kigyómarásból erednek. Serpent szereti a kigyókat, ha csak lehet, elevenen elfogdosni és legutóbbi hazatérésekor egy növény gyűjtő dobozban tizenkét eleven kigyót hozott magával. Zsákmányával Serpent a lóvas-utra ült föl, hol egy lökéstől a doboz felnyílt és a kigyók elszabadultak. Mindenki sietve menekült a kacsiról, de a kigyóvadász kedves hullóit két harapás árán ismét összefogdosta.

* **Vagy úgy!** — Mondhatom önnek, uram, hogy az ember addig, míg nem házasodik, csak félelme.

— No, kérem.

... ha pedig megházasodik, akkor már nem is ember.

* **Egy köbméter gyémánt.** Érdekes adatokat közöl gyémánt tömegekről egy angol szaklapban a De Beers-féle délafrikai gyémántbányák egyik hivatalnokja. Ez év július havában kísérletezések folytak, hogy mennyi gyémánt kell ahhoz, hogy egy 70 köbláb tartalmu ürt kitöltson. Mindenféle nagyságu gyémántokat használtak és az említett ürt gyémánt tölteléke 14.617, 14.666 és 14.680 karatot, tehát átlag 14.713 karatot nyomott. Ezer karat gyémánt ezek szerint 0.0841, 0.0838 és 0.0827, átlag tehát 0.0835 köbméter helyet foglalna el. Egy köbméter gyémánt ezen számítás szerint 11.976.000 karatot nyom és átlagos értéke 378.249.600 korona. A De Beers bányákból tizenegy év alatt 25.098.000 fuvar kék földet ástak ki, a melyből 24.476.000 karat mindenféle nagyságu gyémántot nyernek. Ezeknek a gyémántoknak az értéke 773.530.654 korona, egy karat értéke 31.58 korona. E tonna földből átlag 1.3 karat gyémántot nyernek.

* **Bosszu.** A mama esti hét órakor szólítja fiacskáját: — Baudi! Baudi! aludni, már a kis madarak is fészükbe tértek. Másnap hajnali 5 órakor, Baudi költögeti a mamát: — Mama! mama! felkelni, a madárkák már mind fenn vannak.

* **Makaes adófizető.** Helyesebben azt kellett volna mondani: adót nem fizető. Wiesbadenban él ugyanis egy dúsgazdag urnő. Életmódja meglehetősen egyszerű, az asszony nem fejt ki valami különösebb pompát, de mondják, hogy sok millióra megy az a készpénzvagyon, a mit férjétől örökölt. Az özvegy annak idején az örökség átvételekor összeveszett valahogy a fiskussal, s azóta elvből megtagadta az adófizetést. Minden esztendőben pontosan megjelent nála a végrehajtó és elliciztást egy csomó holmit. Az özvegy lehetőleg gondoskodott olyan végrehajtási alapról, a melynek értéke alig haladta meg az esedékes adó összegét. Ilyen csendes, szinte megegyezészerű tiltakozással törlesztette az özvegy 4-5 éves adóját. Az elmúlt évben a fiskus meguntta ezt a makaeskodást és utasította a végrehajtót, hogy az özvegynek férjétől rámaradt, ereklyeként becsült fogatját foglalja le. A fogat jóra került és az özvegy kénytelen volt azt másnap háromszoros áron visszavásárolni. Az idén újra megjelent nála a végrehajtó és épen akkor lépett a szobába, a mikor az özvegy drága családi ékszereit rakosgatta el. Nyomban rájuk tette kezét és lefogaltaknak jelentette ki azokat. Ezt már nem állotta ki a makaes asszony: a pénztárcájába nyúlt és rögtön kifizette az adóját.

* **A vizsgán.** Milyen neműek az égi testek?

— Bizonyára nőneműek!

— S miért?

— Mert senki sem tudja milyen idősök!

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

119.

XIII. FEJEZET.

Az itéletnap.

Mikor Nahua elhallgatott és leült, oly nagy volt a Tanács csodálkozása, vagy inkább elszőnyűködése, hogy darab ideig szóhoz sem tudott jutni senki.

Végül is Dimas kelt fel s így szólt:

— Urnője a Szivnek, Maya és ti idegek, hallottátok a rettenetes vádat. Szóljatok, mit tudtok felelni rá.

— Azt feleljük, hogy igaz, — mondá elszántan Maya. — Rákényszerítettek, hogy válasszunk a halál és ennek a csalásnak megtétele közt s mi az életet választók. Mattai volt az, a ki kieszelte a csalást és elkövette a hamisítást s most úgy látszik, nekünk kell megszennvednünk az ő büneiért is és a magunkéért is. Még csak egyet akarok mondani. Ignatio barátom nem jószántából állt rá a csalásra, hanem a férjem és én kényszerítettük bele, kivált pedig én.

Dimas nem válaszolt semmit, hanem jelt adott kezével, mire az oltár mellett kivont karddal örökös két pap abba a sikátorba tuskolt, mely a Szanktuariumot a hallak csarnokával összekötötte, holott is a kettős ajtókat ránk zárták s mi ott maradtunk a setétségben.

Látván, hogy mindennek vége van, leterdeltem, hogy még egyszer felfoháskodhassam a Mindenség Urához, Maya pedig férje karjaiba borult s zokogva vett bucsut tőle és keblén siránkozó kis fiától.

— Igazad volt, édes feleségem, — mondá a sennor — mikor kérve-kértél, ne lépünk be ennek a városnak határára. Ami azonban megtörtént, nem lehet már meg nem történné tenni. Most pedig, miután ha rövid ideig is, de boldogok valánk egymás szerelmében, nézzünk bátran szemébe a reánk sújtó halálnak s reméljük, hogy újra összetalálkozunk ott fenn, a béke homályában.

Még beszélt, midőn az ajtó kinyílt s a kivont kard papok visszavezettek a Szanktuariumba. A mint az elül menő Maya átlépte a küszöböt, Tikallal találkozott össze, ki egy hirtelen mozdulattal kikapta kezéből a gyermeket. A mint beléptünk, mindjárt láttuk, hogy mi vár reánk, mert az oltár előtti kő el volt mozdítva helyéről s lábunk előtt ott ásitozott a sötétlő üreg, melynek gyomrából felhallatszott a tova rohanó viznek bőföge. Háttal az oltárnak állítottak minket, Tikal pedig szembe állott velünk úgy hogy az üregnek szája kettőnk közé került.

Dimas felállott helyéről s rideg, elretentő hangon kezdett beszélni:

— Ti, kik itt vagytok, Maya, Zibalbaynak lánya, a Szivnek Urnője, fehér ember, fia a tengereknek, Ignatio a vándor és Mattai, a Szivnek főpapja, ki ninesen itt, mert meghalt, de a kinek szellemét idézem ítélőszékünk elé, a saját vallomások szerint is elkövettétek a legnagyobb bünt, mely csak valaha elvetemült emberek agyában megfogamzott s melyet istentelen kezek végrehajtottak. Megtörtétek az istenség és a Tanács előtt tett ünnepies esküötöket, megsértettétek isteneiteket, megfertőztettétek a Szanktuariumot s a bennetek bizó népnek király gyanánt akartátok nyakára tolni ezt a fatyut, bűnötlöknek fiát. Mindezekért a bűnökért földi hatalom nem állhat elég méltó bosszút. Majd megkapjátok azt valahol máshol, ahová ítélőszékünk elöl kerülni fogtok s ahol szenvedni fogtok átkunk alatt az időknék végtelenségig.

— Ugy legyen! — zugott rá halkan a Tanács.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI-POSTA.

K. F. I. Helyben. A tárgy eléggé mulattató, de az ilyen történetet kár hosszú lére eresztetni. Rövid, tömör s csattanós befejezésű legyen, hogy az olvasó csak a végén tudja meg az eredményt. Olvassassa „Vándor“ álnév alatt író muukatársunk vidám történeteit s tanuljon tőle. Munkáját ily alakban nem közölhetjük.

B. E. Csenger. Köszönet! Egyik a másik után fog következni!

„Berettyó.“ A vers jó, jönni fog. Tévedés azt hinni, hogy ha valamely vers nem tárczában jó, csak lap-töltelékül használtatik fel. A jó vers értékét nem esökkenti az a körülmény, hogg hátul jelenik meg a lapban. Ezt sokszor a lap beosztása követeli így.

Itt van az ősz. Szomorúan tapasztaljuk az őn verse nélkül is, melyet legjobb lett volna megiratlanul hagyni.

Most, vagy soha! Hát bizony... soha!

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 22.

Bérlet 17-ik szám „B“

Holnap, szombaton, október 20-án:

OTHELLO.

A velencei mór.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespere.

SZEMÉLYEK:

Brabantió . . .	Bartha I.	Cassio . . .	Ódry Árpád
Othello . . .	Komjáthy J.	Jago . . .	Tanay Fr.
Desdemona . . .	Fai Flóra	Rodrigó . . .	Pataki B.

Színházi műsor.

Vasárnap, okt. hó 21-én, két előadás: délután három órakor félhelyárral *Kis szökevény*, operette 3 felvonásban. Este 7 és fél órakor rendes helyárral, bérletszűnet, először: *Muzstai bankó*. Eredeti új népszimű 3 felvonásban.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENDRIVŰL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGOCSÓBBAN A

CSOKONAI PAPIR- KERESKEDESBEN

KOSSUTH-UTCZA 13. SZ ALATT
SZEREZHETŐK BE.

UGYANITT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTESE

LEGOCSÓBBAN ELVÁLLALTATIK.

Árlejtési hirdetés.

A szentpeterszegi ev. ref. egyháztanács **egy új iskola építésére** árlejtést hirdet. A költségvetés főösszege 8843 korona 06 fillér. Az árlejtési feltételek a lelkészi hivatalban megtekinthetők. A beérkezett pályázatokat folyó október hó 28-án délután 3 órakor bontja fel az egyháztanács.

Tóth Ede,
ev. ref. lelkész.

H.-Sámszon községben egy háztelek, egy szárazmalom a szükséges melléképületekkel együtt szabadkézből **eladó.**

Értekezhetni ugyanott **Csire Mihály** malmossal.

Varga Pál czimbalomgyártónál a ki **czimbalmot** vesz ingyen fog megtanulni czimbalmozni a nála megjelent czimbalom iskolából, tanár avagy tanítás segítése nélkül s a ki egy héten csak egy órát is áldozhat rá naponként és nem képes felfogni, annak köteles vazok visszaadni a czimbalom vétel árát hiány nélkül. Üzlet: Budapest, VIII. ker. Rökk Szilárd-utca 3. szám, a népszínház mellett. Képes nagy árjegyzéket czimbalmokról ingyen küldök.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

A rovathoz az egyszerű beiktatás 10 szóig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Műsülni óhajt	Eladó	Pincze,	Régi könyvek
képzett fiatal ember. Levelek hozomány megjelölésével szerkesztőségünkbe küldendők „Üzletember” czimen.	egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papirkereskedésben.	mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.	magyar, latin, német (tudományos művek), igen jutányos áron eladók. — Értekezhetni a Csokonai-nyomdában — Karabélyos Zoltánnal.

ANTAL VINCZÉNÉ

szabásztati és női ruha varroda terme.

DEBRECZEN, Csapó-utca 13. szám alatt (gyógyszertár udvar.)

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, miszerint a budapesti és bécsi tanulmányutamról, a hol is a női divat ágához tartozó szabászatban és annak előállításában kiképeztetésem nyertem, hazaérkeztem és annak önálló folytatását megkezdtem.

Ezen téren nyert bő tapasztalataim reménytelen engedik azt, hogy

a női divat legkényesebb igényeinek,

melyek a budapesti, bécsi, valamint a párisdivatlapokban megjelennek, elvállalhatom, s oly darabok, mint **zsakete k, felöltők,** melyek **Antal Vincze** műhelyében fognak vezetésem mellett szabó munkát igényelnek, férjem **Antal Vincze** lett készíttetni.

Magamat a nagyérdemű hölgyközönség figyelmébe ajánlván, vagyok

Szabászat tanítására hölgyek felvételnek.

kiváló tisztelettel:

Antal Vinczéné.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkakerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű díszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, czimkék, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplakátok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-ívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződéses, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, díszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns katonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.